

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی میزان موفقیت پالپوتومی در دندانهای مولر شیری
با استفاده از ماده سولفات فریک

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر مریم مصباحی

استادیار بخش اطفال دانشکده دندانپزشکی شیراز

نگارش:

شهره چوبینی

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۲

آبان ماه ۸۳

۱ ۳ ۱ ۲ ۵

به نام خدا

«ارزیابی پایان نامه»

پایان نامه شماره

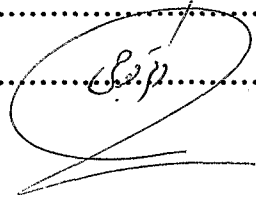
تحت عنوان:

**بررسی میزان موفقیت پالپوتومی در دندانهای مولر شیری با استفاده از
ماده سولفات فریک**

با نگارش شهره چوبینی در تاریخ ۱۳/۸/۸۴ با نمره: ۲۰/ و درجه ممتاز.
مورد تأیید قرار گرفت.

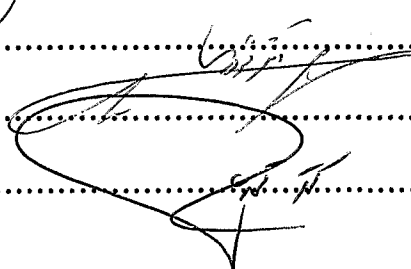
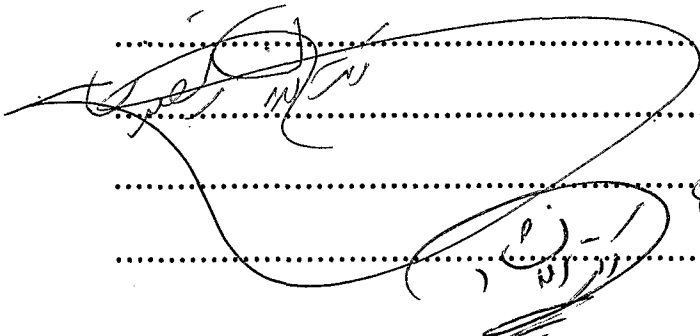
نظر استاد محترم راهنما:

.....
.....

نظر اعضاء محترم هیأت داوران:

.....
.....

با سپاس از ذات مقدس حضرت حق

که به ما توان کسب علم و دانش عطا نمود.

تقدیم به برترین آفریده های هستی

پدر و مادرم

که تحصیل من به بدل سرمایه عمر آنها ممکن شد.

تقدیم بہ محمد عزیزم

ہمسرم

ہمراہم

ہمکارم

تقدیم به استاد گرانقدر
سرکار خانم دکتر مریم مصباح

به خاطر تلاشها و زحمتهای ارزنده‌شان در طول دوران تحصیل و تهیه این پایان نامه

تقدیم به خواهر و برادرم
که هر یک کوهر گرانجسای در افق زندگیم هستند
و همیشه به آنها اقتضای کرمی کنم.

تقدیم به خانواده کرامی، بمسرم

که وجودشان روشی بخش حیاتم، کلامشان رهگشای طریقم

و مهرشان تسلی بخش وجودم است .

باشکر از ہیأت محترم داوران

و سپاس از همه اساتیدی که در آموزش من نقش بسزایی داشتند

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه
فصل اول: کلیات	
۴.....	اهمیت حفظ و نگهداری دندانهای شیری
۴.....	هیستولوژی و عملکرد پالپ در دندانهای شیری
۶.....	تفاوتهای پالپ در دندانهای دائمی و شیری
۷.....	عوامل ایجادکننده بیماریهای پالپ
۷.....	بیماریهای پالپ در دندانهای شیری
۸.....	تشخیص بیماریهای پالپ
۹.....	روشهای مختلف درمان پالپ در دندانهای شیری
۹.....	Indirect pulp treatment
۱۱.....	Direct pulp cap
۱۲.....	Vital pulpotomy
۱۷.....	فرموکرزول
۲۱.....	calcium hydroxide
۲۱.....	زینک اکساید اوژنول
۲۲.....	گلو تار آلدهید
۲۳.....	سولفات فریک
۲۵.....	مروری بر مقالات و مطالعات گذشته
۲۸.....	آنتی بیوتیکها و ترکیبات کورتیکواستروئید

صفحه	عنوان
۲۹	Tricalcium phosphate
۲۹	Mineral trioxide aggregate
۳۰	Dentin bonding agents
۳۰	Enriched collagen solution
۳۰	Freeze dried bone
۳۱	الکترو سرجری
۳۲	لیزر
۳۳	Devitalization pulpotomy
۳۴	Non vital pulpotomy
۳۵	Complete pulpectomy

فصل دوم: مواد و روشها

۳۷	اهداف اصلی پژوهش
۳۸	روش اجرای طرح
۴۲	فرم شماره ۱ (مشخصات بیمار- علت اکسپوزر- محل ایجاد پوسیدگی)
۵۱	فرم شماره ۲ (یافته‌های کلینیکی- یافته‌های رادیوگرافی)

فصل سوم: یافته‌ها

۵۲	توزیع فراوانی جنسیت در بیماران درمان شده
۵۳	توزیع فراوانی سن در بیماران درمان شده
۵۴	توزیع فراوانی دندانهای درمان شده

عنوان	صفحه
توزیع فراوانی عوامل ایجادکننده اکسپوژر	۵۴
توزیع فراوانی محل ایجاد پوسیدگی	۵۵
میزان موفقیت کلینیکی (پاسخ به سؤال اول تحقیق)	۵۶
میزان موفقیت رادیوگرافی (پاسخ به سؤال دوم تحقیق)	۵۸
میزان موفقیت کلی (پاسخ به سؤال سوم تحقیق)	۶۲

فصل چهارم: بحث و نتیجه‌گیری

بحث و بررسی	۶۵
نتیجه‌گیری	۷۹
چکیده فارسی	۸۰
چکیده انگلیسی	۸۲
منابع	۸۳

فهرست جداول

- جدول ۱-۳: توزیع فراوانی جنسیت در بیماران درمان شده ۵۲
- جدول ۲-۳: توزیع فراوانی سن بیماران درمان شده ۵۳
- جدول ۳-۳: توزیع فراوانی دندانهای درمان شده ۵۴
- جدول ۴-۳: توزیع فراوانی عوامل ایجادکننده اکسپوژر ۵۴
- جدول ۵-۳: توزیع فراوانی محل ایجاد پوسیدگی ۵۵
- جدول ۶-۳: توزیع فراوانی دندانهای درمان شده با عدم موفقیت کلینیکی در جلسه
..... follow up ۵۶
- جدول ۷-۳: توزیع فراوانی دندانهای درمان شده با عدم موفقیت رادیوگرافی در
جلسه follow up ۵۹
- جدول ۸-۳: توزیع فراوانی نواقص موجود در ماده ترمیمی در جلسه follow up ۶۴
- جدول ۹-۳: توزیع فراوانی میزان موفقیت کلی ۶۴

فهرست تصاویر

- شکل ۱-۲: مدخل ورودی کانالهای دندان ۴۴
- شکل ۲-۲: محلول سولفات فریک ۴۵
- شکل ۳-۲: کاربرد محلول سولفات فریک ۴۶
- شکل ۴-۲: ترمیم دندان با آمالکام ۴۷
- شکل ۱-۳: موفقیت کلینیکی دندانهای پالپوتومی شده با سولفات فریک ۵۷
- شکل ۲-۳: عدم موفقیت رادیوگرافی دندان پالپوتومی شده با سولفات فریک ۶۰
- شکل ۳-۳: عدم موفقیت رادیوگرافی دندان پالپوتومی شده با سولفات فریک ۶۱
- شکل ۴-۳: موفقیت کلی دندانهای پالپوتومی شده با سولفات فریک ۶۳

مقدمه:

حفظ و نگهداری دندانهای شیری در یک موقعیت مطلوب تا زمان رویش دندانهای دائمی یکی از اهداف اصلی در ارائه خدمات دندان پزشکی به کودکان است و دیده شده که حتی اگر به دنبال از دست رفتن دندانهای شیری از دستگاه فضا نگهدارنده استفاده شود، این دستگاه نمی‌تواند در سنینی که کودک در مرحله رشد و نمو قرار دارد به نحو مطلوبی وظیفه دندان طبیعی را انجام دهد، به علاوه ارزش روانی حفظ دندانهای طبیعی کودک امری مسلم و ثابت شده است. مهمترین جنبه‌های حفظ و نگهداری دندانهای شیری عبارتند از:

۱- کمک به تکامل نرمال و مناسب اکلوژن در دندانهای دائمی

۲- کمک به تکلم صحیح

۳- حفظ زیبایی

۴- انجام عمل جویدن به نحو مطلوب به منظور تأمین روند طبیعی رشد

کودک. (۱،۲،۳)

متأسفانه در کشور ما والدین اطلاع کافی از اهمیت حفظ و نگهداری دندانهای شیری ندارند و زمانی به دندانپزشک مراجعه می‌کنند که پوسیدگی دندانهای شیری منجر به درگیری پالپ شده و درمانهای پیشرفته‌ای چون پالپوتومی، پالپکتومی و بعضاً کشیدن دندان مورد نظر، پاسخگوی نیاز بیمار خواهد بود.

فرموکرزول نخستین بار در سال ۱۹۰۴ توسط Buckley به منظور انجام درمان پالپوتومی در دندانهای شیری پیشنهاد شده است (۴) و هنوز هم در اکثر جوامع به عنوان یک استاندارد طلایی برای انجام این نوع درمان مطرح است ولیکن علیرغم موفقیت بالا و استفاده طولانی مدت از این ماده در طول سالیان متمادی در سالهای اخیر گزارشات متعددی در ارتباط با خطر مسمومیت و تأثیرات موتاژنیک و کارسینوژنیک این ماده در مقالات و کتب منتشر شده است که این نکته اهمیت یافتن مواد جایگزین مناسب برای درمان پالپوتومی دندانهای کودکان را آشکار می‌سازد. (۳،۵)

به این منظور مواد و روشهای مختلفی پیشنهاد شده‌اند که از جمله می‌توان به ماده سولفات فریک، گلوکار آلدئید، روش الکتروسرجری و ...

اشاره کرد (۳،۵) و در این میان توجه زیادی به ماده سولفات فریک به

عنوان یک جایگزین مناسب برای فرموکزول شده است. (۶)

در طی سالیان اخیر نیز گزارشات مختلفی در ارتباط با امکان

جایگزینی این ماده به جای فرموکزول در درمان پالپوتومی زنده

دندانهای شیری منتشر شده است، اما با توجه به اینکه در کتب مرجع هنوز

در ارتباط با امکان جایگزینی سولفات فریک به جای فرموکزول تردید

وجود دارد، لذا در نظر است که طی یک مطالعه آینده‌نگر میزان موفقیت

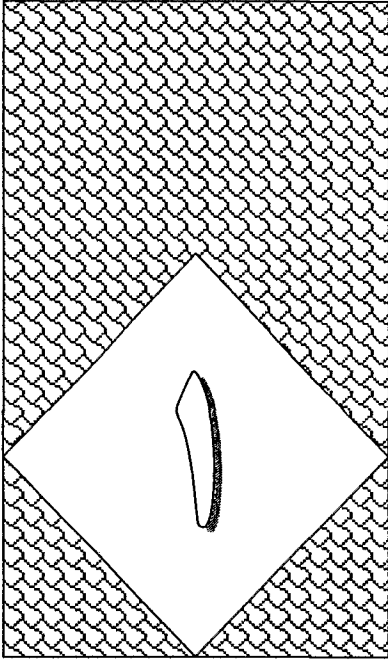
پالپوتومی در دندانهای شیری که به دنبال پوسیدگی دچار درگیری پالپ

شده‌اند را با استفاده از این ماده بررسی کنیم.

امید است که پژوهش حاضر پیش‌زمینه‌ای برای انجام مطالعات

بیشتری به منظور یافتن تکنیکهای جایگزین فرموکزول برای انجام درمان

پالپوتومی زنده در دندانهای شیری باشد.

فصل اول

کلیات

اهمیت حفظ و نگهداری دندانهای شیری:

حفظ و نگهداری دندانهای شیری از جهت تکلم، زیبایی، تغذیه کودک، جلوگیری از عادات زبانی و حفظ فضای قوس فکی به منظور رویش صحیح و تکامل نرمال اکلوژن در دندانهای دائمی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، همچنین تأثیرات سوءروانی به دنبال از دست رفتن دندانهای طبیعی کودک به ویژه در مورد دندانهای قدامی بدیهی به نظر می‌رسد. (۱،۲،۳)

هیستولوژی و عملکرد پالپ در دندانهای شیری:

پالپ دندان، بافتی همبندی و نرم است که از سلولهای اکتومزانشیمال دنتال پاپیلا به وجود می‌آید. (۷،۸)

عناصر ساختمانی پالپ مشابه همه بافتهای همبندی شامل سلولها، رشته‌ها و ماده زمینه‌ای می‌باشد. البته به اجزای فوق رگهای خونی، رگهای لنفاوی و اعصاب را باید اضافه کرد. (۷،۸)